

Thema 5: Financiën

Algemene reflectie:

Een compliment aan het schrijfduo voor de gestructureerde wijze waarop u de hoofdlijnen en accenten van het door u beoogde financieel beleid heeft verwoord. De gekozen opzet 'ambitie-probleemstelling-doel-resultaten-voorstel SPW' helpt bij het kunnen plaatsen van uw denklijnen. Weliswaar valt de beschrijving van ambities, doelen en resultaten niet altijd samen met de 'SMART'-methodiek, maar de richting die u voor ogen staat is duidelijk. Voor uw herkenbaarheid wordt in de navolgende reflectie aangesloten op uw tekst. Eventuele verdere 'verSMARTing' kan later nog plaatsvinden bij het vertalen van een coalitieakkoord in een collegeprogramma.

Opmerking: In uw oorspronkelijke tekst hieronder zijn bij 'Resultaten' en Voorstel SPW' de opsommingstekens vervangen door nummering zodat de aansluiting tussen de drie kolommen duidelijk is.

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
Ambitie We waarborgen een gezond financieel perspectief voor de stad, nu en in de toekomst. Dat betekent dat we blijven sturen op een sluitende begroting voor het eerstvolgende jaar, met een realistische doorkijk naar de jaren daarna, zodat Wageningen financieel wendbaar blijft in een periode van ruimtelijke uitdagingen en onzekerheden. We zetten in op een bestuursstijl waarin budget het beleid volgt, en waarin raad, college en ambtelijke organisatie gezamenlijk werken aan beter stuurbare doelen, heldere uitvoeringsprogramma's en een realistische investeringsagenda.	De richting die u voor ogen staat is duidelijk en verstandig.	U noemt financiële wend baarheid maar niet financiële weer baarheid. Voor de gemeentelijke financiële huishouding zijn beide aspecten van belang. Het is daarom verstandig om beide voor ogen te houden. U noemt een periode van ruimtelijke uitdagingen en onzekerheden, maar er zijn gelijktijdig ook maatschappelijke uitdagingen en onzekerheden die eveneens beslag leggen op de financiële ruimte.

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>We houden koers, blijven kritisch op uitgaven en ontwikkelen de organisatie verder door waar nodig.</p>		
<p>Probleemstelling De financiële positie van gemeenten staat onder druk door onzekerheden in het gemeentefonds, de effecten van landelijke besluiten zoals de Commissie Van Ark, en de investeringen die nodig zijn voor de schaa sprong. Deze onzekerheden maken het moeilijk om meerjarige financiële kaders vast te zetten. Tegelijkertijd zien we richting 2040 een reeks grote investeringsopgaven op ons afkomen, onder andere vanuit de schaa sprong en de Visie Bebouwde Kom. We erkennen dat deze opgaven vragen om zorgvuldige afwegingen, scenario's en een investeringsstrategie die niet alleen kijkt naar kosten, maar ook naar cofinanciering, lobbykansen en de volgorde van investeringen.</p>	<p>Het beeld dat u schetst is duidelijk en herkenbaar. U adresseert dit hierna onder 'Doel' en 'Resultaten'.</p>	<p>---</p>
<p>Doel Ons gezamenlijke doel is om zorgvuldig financieel beleid te voeren, maar zonder Wageningen op slot te zetten. Dat betekent: geen nieuwe visies of investeringen zonder dekking, maar wel ruimte houden voor</p>	<p>De richting die u voor ogen staat is duidelijk en verstandig.</p>	<p>U geeft aan 'wel ruimte houden voor noodzakelijk nieuw beleid wanneer de raad dat wenselijk acht.' Het kan zijn dat van rijkswege (noodzakelijk) nieuw beleid wordt opgelegd, ook als de raad dat niet wenselijk acht. Dit gaat</p>

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>noodzakelijk nieuw beleid wanneer de raad dat wenselijk acht. We hanteren daarbij de feedbackloop waarin beleid, kosten en dekking steeds in samenhang worden beoordeeld.</p> <p>We spreken af dat meer dan trendmatige verhoging van de OZB niet onze eerste voorkeur heeft; eerst kijken we naar realistische bezuinigingsopties, het “lucht halen” uit de begroting en scenario’s die de minste pijn doen voor inwoners. Tegelijkertijd sluiten we de OZB als instrument niet principieel uit, omdat we als stadsbestuur alle knoppen in beeld moeten houden wanneer de financiële situatie daarom vraagt.</p> <p>Voor 2027 voegen we geen grote nieuwe investeringen toe en gebruiken we het komende jaar om onzekerheden beter in kaart te brengen, zodat we bij de Kadernota 2027 goed onderbouwde keuzes kunnen maken.</p>	<p>Inzet van het OZB-instrument, het moment waarop en de mate waarin is een politieke afweging. Het is verstandig om, zoals u ook aangeeft, dit instrument wel in beeld te houden. Niet alleen als potentiële draaiknop, maar ook vanwege de relatie met de (onbenutte) belastingcapaciteit (zie kolom rechts).</p> <p>Gelet op de onzekerheden is dit begrijpelijk en verstandig.</p>	<p>weliswaar meestal gepaard met aanvullende rijksmiddelen, maar niet altijd in de daarvoor benodigde omvang. Ook hiervoor zal dan ruimte gevonden moeten worden.</p> <p>De belastingcapaciteit is een maatstaf bij de verdeling van het Gemeentefonds. Onbenutte belastingcapaciteit kan een drukkend effect hebben op de middelentoewijzing vanuit het Gemeentefonds omdat de gemeente in staat geacht wordt om zelf nog inkomsten ter grootte van het onbenutte deel te genereren, onder andere via de OZB.</p> <p>De integrale keuzes bij de Kadernota 2027 landen dan voor het eerst in de Programmabegroting 2028 en Meerjarenraming 2029-2031 met bijbehorend investeringscohort. Voor eventuele keuzes die toch al in boekjaar 2027 geëffectueerd zouden moeten worden, kan een begrotingswijziging op de Begroting 2027 opgesteld worden bij de</p>

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
		Bestuursrapportage Voor- of Najaar of via een separaat voorstel.
<p>Resultaten</p> <p>1. De begroting is structureel en reëel sluitend. De meerjarenraming hoeft dat niet te zijn, maar herstel via de meerjarenraming moet geloofwaardig en tijdig zijn.</p> <p>2. College werkt bij meerjarenramingen het meest waarschijnlijke scenario uit, met “wat als het meevalt” en “wat als het tegengvalt” als alternatieve scenario’s. Bij begroting 2027 hebben we die scenario’s als basis in beeld. Zodat de raad het college ook al aandachtspunten mee kan geven richting verfijning bij kadernota 2027. De keuzes maken we bij de Kadernota 2027.</p> <p>3. Reëel ramen. Kosten en opbrengsten volledig, onderbouwd en consistent ramen.</p>	<p>1. Dit is duidelijk en verstandig.</p> <p>2. De beoogde gedragslijn voor het opstellen van scenario’s voor meerjarenramingen is duidelijk en verstandig.</p> <p>3. Dit is duidelijk en verstandig.</p> <p>4. Dit is duidelijk.</p>	<p>1. Dit past binnen het op dit moment geldend financieel toezichtskader van de Provincie.</p> <p>2. De basis-scenario’s bij de Begroting 2027 zullen uiteraard gebaseerd zijn op de informatie die op dat moment beschikbaar is. Dus inclusief eventueel nog bestaande onzekerheden in inkomsten (zie uw resultaat 4).</p> <p>3. In sommige gevallen is het onvermijdelijk dat bij het reëel ramen van kosten en opbrengsten aannames moeten worden gedaan. Wij lezen dit resultaat zo dat in dat geval ook aannames onderbouwd en consistent moeten zijn.</p> <p>4. Financieel technische maatregelen</p>

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>4. Financieel technische maatregelen uit het BDO-rapport passen we waar nodig toe.</p> <p>5. We brengen de onzekerheden in inkomsten (Van Ark, gemeentefonds) beter in kaart.</p> <p>6. We actualiseren jaarlijks het vierjarige investeringscohort en rekenen de effecten steeds opnieuw door.</p> <p>7. We gaan door met het ontwikkelen van een investeringsstrategie en een groeimodel die een indicatie kan geven van de overige effecten op baten en lasten en een liquiditeitsprognose.</p>	<p>5. Dit is duidelijk en verstandig.</p> <p>6. Dit is duidelijk en verstandig.</p> <p>7. Dit is duidelijk en verstandig.</p>	<p>zijn toepasbaar maar het financieel effect ervan moet niet overschat worden.</p> <p>5. We zijn hiervoor wel afhankelijk van tijdige, juiste en volledige informatie van rijkswege. Om die reden zal hoogstwaarschijnlijk ook hier vaak gewerkt moeten worden met scenario's als bedoeld bij resultaat 2.</p> <p>6. Dit is in lijn met het staand beleid en is procesmatig reeds geborgd in de P&C-cyclus, maar heeft nog wel doorontwikkeling, zowel inhoudelijk als in het samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie.</p> <p>7. U noemt het (door)ontwikkelen van een investeringsstrategie en een groeimodel, maar niet van een financieringsstrategie. Het is verstandig om ook deze (door) te ontwikkelen.</p>
<p>Voorstel van Stadspartij Wageningen voor het meegeven</p>		

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>van een richting binnen de uitwerking van financiële afwegingskaders:</p> <p>1. Bij het maken van financiële keuzes voor de begroting geven we het college de opdracht om in ieder geval de volgende principes te hanteren:</p> <p>a. We wegen financiële keuzes integraal af, in samenhang met andere beleidsvelden en programma's, om versnippering te voorkomen.</p> <p>b. Wettelijke taken hebben voorrang op niet-wettelijke taken.</p> <p>c. Een actueel overzicht van de vervangingsinvesteringen is onderdeel van het afwegingskader.</p>	<p>1. In algemene zin zijn de principes duidelijk. In de kolom rechts wordt bij de individuele principes een consequentie aangegeven.</p>	<p>a. Integrale afweging van financiële keuzes is verstandig, maar moet ook tot uitdrukking komen in besluiten. Zeker bij gevoelige onderwerpen zal bestuurlijke en politieke durf nodig zijn om moeilijke keuzes te maken.</p> <p>b. Bij sommige wettelijke taken is sprake van een bepaalde mate van beleidsvrijheid. Binnen de kaders van die beleidsvrije ruimte kunnen dus ook keuzes gemaakt worden. Dit zou dan kunnen op basis van scenario's/varianten ('basisvariant', 'minvariant' en 'plusvariant').</p> <p>c. Het overzicht van de vervangingsinvesteringen is de afgelopen jaren sterk verbeterd maar heeft op onderdelen nog verdere actualisering en verbetering.</p>

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>d. Investerings moeten passen binnen een door de raad vastgestelde kapitaallastenplafond.</p> <p>e. Maatregelen/projecten/ investeringen moeten uitvoerbaar, werkbaar en duurzaam zijn binnen de gemeentelijke organisatie en in samenwerking met externe partners.</p> <p>2. We vragen het college met een voorstel voor een afwegingskader voor de Wageningse investeringsagenda te komen, waarbij het college in ieder geval aandacht besteed aan de volgende principes:</p>	<p>2. In algemene zin zijn de principes duidelijk. In de kolom rechts wordt bij de individuele principes een consequentie aangegeven.</p>	<p>d. Bij de initiële bepaling en periodieke herijking van dit plafond moeten de kapitaallasten van zowel vervangings- als beoogde nieuwe investeringen in beschouwing genomen worden.</p> <p>e. De gekozen formulering van dit principe heeft als consequentie dat maatregelen/projecten/investeringen die ook zonder samenwerking met externe partners gerealiseerd zouden kunnen worden, in beginsel afvallen. Als hier 'waar mogelijk' bij zou staan, zou dit ook de optie tot realisatie 'in eigen beheer' open houden.</p> <p>a. Uw formulering lijkt nu niet de categorie 'investeringen die voortvloeien uit wettelijk opgedragen taken' te omvatten. Bijv. rioolbeheer: de <i>investering</i> in het riolenstelsel is een aan de gemeente opgedragen taak, ook al maken we voor een</p>

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>a. We investeren alleen wanneer onze doelen niet effectiever of efficiënter door de markt, samenleving of andere overheden kunnen worden gerealiseerd.</p> <p>b. Het college geeft bij investeringsvoorstellen inzicht in de mogelijkheden voor cofinanciering en betreft dit als expliciet criterium bij de prioritering die aan de raad wordt voorgelegd.</p> <p>c. Investeringsaanpakken dragen aantoonbaar bij aan het gewenste niveau van voorzieningen en duurzaamheid. Investeringsaanpakken versterken de toegankelijkheid, leefbaarheid en sociale cohesie in wijken, evenals de veiligheid en weerbaarheid van de Wageningse samenleving.</p> <p>d. Bij investeringen maken we inzichtelijke wat de risico's zijn</p>		<p>effectieve en efficiënte <i>realisatie</i> van het rioolbeheer gebruik van de markt.</p> <p>b. U noemt wel cofinanciering (externe bijdrage aan investering met vereiste interne bijdrage), maar niet subsidiëring (externe bijdrage aan investering zonder vereiste interne bijdrage). Beide soorten van externe bijdragen aan investeringen komen voor en zouden dus in het investeringsvoorstel voorgelegd kunnen worden.</p> <p>c. In de praktijk is het niet altijd eenvoudig om de bijdrage aan / versterking van de genoemde punten te meten of aan te tonen. Daarom zal aan de voorkant van de investering steeds beoordeeld moeten worden wat en hoe er gemeten/aangetoond wordt. Daarbij zou dan ruimte moeten zijn voor zowel 'tellen' als 'vertellen'.</p> <p>d. In de context van thema 5 Financiën lijkt de formulering van dit principe primair te doelen op een financiële kosten/baten analyse (en dan vooral gericht op de lasten) , en niet op een maatschappelijke kosten/baten analyse. Als toch ook dat laatste</p>

Tekst thema 5 Financiën	Korte reflectie	Zijn er consequenties die u als onderhandelaars moeten weten bij uw bespreking/ afweging?
<p>voor afwenteling van de kosten naar toekomstige generaties. Wat zijn de toekomstige lasten als we nu investeren? Wat zijn de toekomstige lasten als we nu niet investeren (indien mogelijk)?</p>		<p>bedoeld wordt, zou het duidelijker zijn om het ook zo te benoemen.</p>